

Güzellik ve Kemal Delili

Cemal, güzellik; kema1 ise güzel sıfatlar demektir. Cenab-ı Hak cemal sahibidir, Cemil'dir. Yani zatının nihayetsiz bir güzelliği vardır. Hem kema1 sahibidir, Zülkema1'dir. Yani ilim, kudret, irade, işitme, görme gibi bütün kema1 sıfatlarla muttasıftır, isim ve sıfatları nihayetsizdir.

Acaba hiç mümkün müdür ki, baki bir cemal ve kusursuz ebedî bir kema1; cemalini ve kemalini görmek ve göstermek için baki ayineler ve o ayinelerde tecelli eden cemali ve kemali görecek ebedî seyirciler istemesin? Madem bu fâni dünya, o cemal ve kemali hakkıyla göstermekten âcizdir ve madem bu âlemin seyircileri, o cemal ve kemalin hakiki seyrine doyamadan buradan gidiyorlar. O hâlde baki bir memleket ve o memleketin ebedî seyircileri olmalı, ta ki o baki cemal ve kema1 orada hakkıyla tezahür etsinler ve o ebedî seyirciler de o güzelliği ve kemali hakkıyla temaşa etsinler.

Bu delili yine iki başlıkta inceleyeceğiz:

1. BASAMAK: KÂİNATTA GÖZÜKEN CEMALİN VE KEMALİN SAHİBİ KİMDİR?

Kim şu âleme dikkat ile baksa görür ki, bu âlemde nihayetsiz bir güzellik ve kema1 mevcuttur. Buna delil mi istersin? O hâlde bak denizlere, dağlara, ağaçlara, çiçeklere, kuşlara, balıklara... Her şeyi teker teker incele, acaba güzellikten ve kemalden başka bir şey bulabilir misin?

Acaba bu güzelliğin ve kemalin sahibi kimdir?

Elbette Cenab-ı Hak'tır. Zira güzellik güzelden gelir, mükemmellik kemalden gelir; ihsan cömertlikten ve servet zenginlikten gelir. Evet, bu âlem bütün güzelliğiyle Cenab-ı Hak'ın güzelliğine ve bütün kusursuzluğuyla da O'nun sonsuz kemaline işaret eder.

Şimdi, ilahî sanat eserlerinin teşhircâhı olan şu âleme bak!

Yeryüzündeki bitkilerin ve hayvanatın ellerinde olan Rabbanî ilannamelere dikkat et!

O ilahî cemalin ve kemalin ilancıları olan peygamberlere ve evliyalara kulak ver!

Nasıl hep beraber Cenab-ı Hak'ın kusursuz kemalini ve nihayetsiz cemalini harika sanat eserlerinin teşhiriyle gösteriyorlar, beyan ediyorlar ve dikkatli nazarları celbediyorlar.

Hem kâinatın yüzünde serilmiş olan, gayet güzel ve sanatlı, parlak ve süslü olan şu mevcudat ışık güneşi bildirdiği gibi; misilsiz manevi bir cemalin güzelliğini bildirir, emsalsiz gizli bir kemalin letaifine işaret eder, o münezze1 hüsnün ve o mukaddes cemalin her isimde çok gizli definelerinin bulunduğuna delalet eder.

Sözün özü: Bu âlem bütün güzelliği ile Cenab-ı Hakk'ın güzelliğine ve bütün kemalatı ile de O'nun kemaline işaret eder ve O zatın misilsiz ve ebedî cemal ve kemalini ispat eder.

2. BASAMAK: CEMALİN VE KEMALİN AHİRETİ GEREKTİRMESİ

Demek, bu âlemin sanatkârının pek mühim ve hayret verici bir kemalatı vardır ki, bu harika sanatlarla o kemalatını göstermek ister. Hem misilsiz bir cemali ve güzelliği vardır ki, bütün süslü ve nakışlı mahluklarıyla o misilsiz cemalini seyrettirmek ister.

Elbette, böyle ebedî bir cemal ve kemal; takdir edici, istihsan edici ve “Mâşaallah” diyerek müşahede edicilerin başlarında teşhir ister. Zira “Her kemal ve cemal sahibinin, kendi cemalini ve kemalini görmek ve göstermek istemesi” sabit bir kaidedir.

Eğer kemalat daimî ise, o zaman daimî tezahür etmek ve görünmek ister. Daimî tezahür de, takdir edicilerin ve beğenicilerin vücudlarının devamını ister. Zira bekası olmayan ve ölüme mahkûm olan bir takdir edicinin nazarında, cemalin ve kemalin kıymeti sükût eder.

Şöyle ki, durub-u emsaldendir ki bir dünya güzeli, bir zaman kendine âşık olmuş adi bir adamı huzurundan kovar. O adam kendine teselli vermek için, “Tüh, ne kadar çirkindir!” der, o güzelin güzelliğini inkâr eder. Hem bir vakit bir ayı, gayet tatlı bir üzüm asmaya altına girer, üzümleri yemek ister, ama koparmaya eli yetişmez, asmaya da çıkamaz. Kendi kendine teselli vermek için, kendi lisaniyla “Ekşidir.” der, güler geçer.

Aynen bu misallerde olduğu gibi, eğer ahiret gelmez ve ölüm insan için bir son olursa Cenab-ı Hakk'ın şu âlemde gözüken cemali ve kemali hiçe iner, bütün kıymetini ve güzelliğini kaybeder. Bu meseleyi âlemin yaratılış sebebinde de beyan ederek şöyle izah edelim:

Her cemal ve kemal sahibi, kendi cemalini ve kemalini görmek ve göstermek istemesi sırrınca, sonsuz güzelliğin ve kemalin sahibi olan Allah da cemalini ve kemalini görmek ve göstermek istedi ve bu âlemi icat etti. Her bir mahluku nakış nakış süsledi, cemalinin ve kemalinin her türlü tecellisini bu âlemde gösterdi ve seyretmek vazifesini ve şerefini insana yükledi.

İşte insanın yaratılış vazifesi budur: O cemali ve kemali seyretmek.

Hâlbuki ahiret gelmez ve ölüm insan için bir son olursa, insan bu dünyadan ayrılmanın acısını hafifletmek ve hiçe indirmek için bu dünyayı tahkir edecek ve şu göz önündeki cemali ve kemali inkâr edecektir. Ancak bu sayede bu dünyadan ayrılığın acısına ve elemine dayanabilir. Hâlbuki bu, insanın yaratılış maksadına zıttır.

Evet, âşık bir seyirci fitratında yaratılan insan, ahiret gelmediğinde bir düşmana dönmekte ve ayrılığın acısını hafifletmek için, seyircilik makamından tahkir makamına düşmektedir. Elbette, bu âlemin hikmet sahibi olan sanatkârı buna müsaade etmeyecek, cemal ve kemalini ona inkâr ettirmeyecektir. **Bunun da tek yolu, ahireti getirmektir.**

Nihayetsiz cemalin ve kemalin ahireti gerektirmesinin diğeri bir sebebi de şudur:

Madem her cemal ve kemal sahibi, cemalini ve kemalini görmek ve göstermek ister. O hâlde nihayetsiz cemalin ve kemalin sahibi olan Allah-u Teâlâ da elbette cemal ve kemalini görecek ve gösterecektir. Eğer cemal ve kemal fâni ise, fâni tezahürlere ve tecellilere razı olacaktır. Ancak cemal ve kemal baki ve ebedî ise, o zaman fâni tezahürlere razı olmayacak ve ebedî bir şekilde gözükmek ve tecelli etmek isteyecektir. Ebedî bir şekilde gözükebilmesi için de iki şey lazımdır:

1- Cemalinin ve kemalinin gözükeceği memleketin ebedî olması. Hâlbuki bu kâinat ebedî değil, fânidir. Bilim adamlarının da ittifakıyla bir gün bu âlemin kıyameti kopacak ve yok olacaktır.

2- Baki bir memleket istediği gibi, baki seyirciler de isteyecektir. Zira seyirci olmazsa, cemal ve kemalin tezahürünün bir manası olmaz. Hâlbuki bu dünyadaki seyirciler de fânidir. Bu kısa ömürde o cemal ve kemali hakkıyla görememekte ve doyamadan gitmektedir. O hâlde bu seyircilerin de baki olması gerekir. Bu da ahireti iktiza eder.

Şimdi bu delilde öğrendiklerimizi maddeleyelim. Bu sayede daha net anlaşılacaktır:

- 1.** Bu âlemde gözümüz ile görüyoruz ki, nihayetsiz bir güzellik ve kemal vardır.
- 2.** Güzelliğin güzelden, mükemmelliğin kemalden gelmesi sırrınca, şu göz önündeki güzellik ve kemal de perde arkasında bir Cemil-i Baki ve bir Kâmil-i Sermedi'yi gösterir ve O'nun vücudunu ispat eder.
- 3.** Madem o cemal ve kemal sahibi zat bu âlemi cemal ve kemalini seyrettirmek için yaratmıştır, o hâlde elbette insan için ahireti de yaratmış olmalıdır. Zira insan seyircilik vazifesini ancak ahirete iman ile yapabilir. Ahirete imanı olmayan bir seyirci, dünyadan ayrılmanın elemi hiçe indirmek için, kedinin erişemediği ete murdar demesi gibi, o da göz önündeki şu cemal ve kemali inkâr edecektir. Bu ise insanın yaratılış gayesine zıttır. Elbette Cenab-ı Hak, böyle bir hikmetsizliğe müsaade etmeyecektir. Bunun da tek yolu ahireti getirmektir.
- 4.** Her kemal ve cemal sahibi, kendi cemalini ve kemalini göstermek ister. Eğer cemal ve kemal ebedî ise, ebedî görünmek isteyecektir. Madem Cenab-ı Hakk'ın güzelliği ve kemali ebedîdir ve sermedidir, o hâlde ebedî bir şekilde gözükmek isteyecektir. Ebedi gözükmek için de ebedî ve baki bir memleket lazımdır. Burası da ahirettir.
- 5.** Ebedî bir cemal ve kemal, elbette bu cemal ve kemali seyredecek seyircilerin vücutlarının devamını, yani onların da baki olmalarını ister. Zira ebedî bir cemal, fâni bir seyirciye razı olamaz. Baki seyircilerin lüzumu da ahireti gerektirir.
- 6.** He cemal ve kemal sahibi, kendi güzelliğini ve kemalini göstermek istediği gibi, kendisi de

bizzat görmek ister. Bir ressamın resmine bakması, bir âlimin kitabını okuması ve sanatkârın sanatını seyretmesi hep bu sırdandır. O hâlde elbette Allah-u Teâlâ da kendi cemal ve kemalini görmek isteyecektir. Madem cemali ve kemali bakidir, elbette onları baki bir şekilde görmek isteyecektir. Bunun için de baki bir memleket lazımdır. Orası da ancak ahirettir.

Sözün özü: Nasıl ki şu mevcudat, bütün güzelliği ve kemaliyle perde arkasındaki Cenab-ı Hakk'ın cemaline ve kameline işaret ediyor. Aynen öyle de, aynı zamanda ahiretin de varlığına delalet ediyor. Zira hüsün ve cemal, görmek ve görünmek ister. Görmek ve görünmek ise, arzulu seyirci ve âşık beğenicilerin vücudunu ister. Güzellik ve cemal ebedî ve baki olduğundan, seyircilerin devam-ı vücutlarını ister. Çünkü daimî bir cemal, fâni bir müştaka razı olamaz.